Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 160 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ЛИПНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 18, 1979 No.160. VOL. LXXXVI.

НЮ ЙОРК РОЗПОЧАВ ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ З АКТИВНОЮ УЧАСТЮ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк, Н. Й. — У суботу й неділю, 14-го і 15-го липня ц. р., метрополітальний Ню Йорк врочисто розпочав відзначення 20-річчя проголошення резолюції Тижня Поневолених Націй різними програмами, в яких участь взяли сотні людей. Відзначення організував Комітет Поневолених Націй Ню Йорку, при співучасти численних етнічних організацій, між ними Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій міста Ню Йорку, що є Відділом УККА та Українського Відділу АБН.

У суботу вечором у „Чайнатавн" відбувся бенкет в честь д-ра Ку Ченґ-Канґа, почесного голови ВАКЛ-у колишнього заступника президента Національного Китаю та президента Китайського Парляменту на Тайвані, який прибув з Далекого Сходу на ці відзначення.

У бенкеті взяло участь понад 300 осіб, між якими було 15 українців з УККА та Організацій Українського Визвольного Фронту та інших. Програму відкрив Горст Угліх, голова Комітету Поневолених Націй міста Ню Йорку, який з'ясував значення та важливість цих відзначень. Він також попросив п-і Марію Душник, члена Крайової Ради УККА і заступницю головного предсідника УНС, на ведення програмою вечора. Вона представила численних гостей, поіменно називаючи українських представників.

Після вступної молитви, яку відмовив о. протоігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ, короткі промови виголосили К. Ц. Дон, директор Координаційної Ради для Північноамериканських Справ (офіційна аґенція уряду Китайської Республіки на Тайвані)в Ню Йорку та Ц. П. Том, голова Китайської Об'єднаної Добродійної Асоціяції.

Головну промову виголосив у китайській мові д-р Ку Ченґ-Канґ,(з рівнобіжним перекладом на англійську мову), в якій він пояснив ролю та значення Національного Китаю для Америки та народів вільного світу. Критикуючи рішення американського уряду зірвати дипломатичні зв'язки з Національним Китаєм, д-р Ку дякував американському народові за його моральну піддержку уряду вільного Китаю, як теж говорив про економічний проґрес та розвиток Тайвану, що сьогодні є взірцем того, що може зробити вільний народ. Тайван — це приклад всім іншим народам Далекого Сходу, — сказав промовець.

Від українців взяли участь у бенкеті: д-р Володимир Душник і п-і Слава Рубель (УККА), п. Ярослав Рубель; д-р Степан Галамай (Центральний Комітет АБН); інж. Михайло Шпонтак (Організації Українського Визвольного Фронту, український містоголова Комітету Поневолених Націй міста Ню Йорку); п-і Дарія Степаняк і п-і Марія Нестерчук (Організація Жінок ОЧСУ); Василь Маґаль (ООЧСУ); д-р Ярослав Савка (Українська Гетьманська Організація); д-р Олександер Соколишин (пресовий референт Комітету Поневолених Націй міста Ню Йорку); інж. Юрій і мгр Марія Гончаренко (Товариство Українських Інженерів Америки) та п-і Мері Пресей, д-р Роман Голіят та д-р Осип Оришкевич.

Богослуження в катедрі св. Патрика, похід по 5-ій евеню та програма в Центральному парку

У неділю, 15-го липня, у [illegible] катедрі св. Патрика відправлено спеціяльну Службу Божу в намірені поневолених націй, яку відслужив о. д-р Волтер Яскевич в асисті двох священиків латинського обряду. Дуже глибоку та насичену фактами проповідь виголосив о. протоігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ. Він згадав про переслідування поневолених націй в СССР, нав'язуючи до заяв Валентина Мороза про переслідування політичних діячів у всіх „республіках" СССР. Згадуючи про трагедію т. зв. „людей на кораблях", о. Пащак закликав американський нарід та інші народи вільного світу [д]ати принаймні моральну [д]опомогу поневоленим націям поза „залізною заслоною" та конкретну матеріяльну поміч жертвам комунізму, яких виганяють з їх рідних країн в Азії.

Катедра св. Патрика була

(Продовження на ст. 3)

Павло Плішка в Сан Дієґо

Бас Павло Плішка

Сан Дієґо (Л. Павлович). — Нещодавно українська громада в Сан Дієґо, Каліфорнія, мала несподівану приємність — до місцевої опери в рамках „Фестивалю Верді" загостив відомий співак українець, Павло Плішка, бас-соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку.

У днях 22, 24 і 30 червня ц. р. він співав провідну ролю в малознаній опері Верді „I Lombardi". У цьому столітті ця опера,здається не була поставлена в ЗСА.

Лібретто її присвячено часам на переломі X-XI сторіч, має 2 дії з 11 відслонами, а дія проходить в частинно в Італії, а частинно в Палестині і Антіохії, в часах Хрестоносних Походів.

Опера відбувалась при випроданій залі. Дирекція, оркестра і хори під дириґуванням Маврицця Арено були на високому мистецькому рівні. Оперу співано по-італійськи.

Павло Плішка, як пише тутешній музичний критик Д. Діркс, „в ролі Пагано провів багато героїчних моментів своїм басом із глибокозвучними низами, з своєю драматичною досконалістю і тонкощами своєї музикальности". Критик зокрема підкреслив тріо в II-ій „Quval volutta transcorrere" Карла Берґонці, Христини Дойтком і Павла Плішки, зазначуючи, що воно було: „проспіване на рівні, якого ще ніколи досі не чули в „Civic Opera".

28 червня дирекція опери у спеціяльному концерті представила публіці хор і 6 солістів, між ними і Павла Плішку, що відспівав арію з опери „Don Carlos" і, як пише той же музичний критик, Плішка „вражав своєю інтерпретацією і драматичною силою в „Ella giammai m'amo".

Представники української громади зустрілись з п-вом Плішками у ресторані „West Gate" і провели незабутній вечір у їхньому товаристві.

„ЗГАДУЮЧИ НАШУ ДЕМОКРАТИЧНУ СПАДЩИНУ ..."

Captive Nations Week, 1979

By the President of the United States of America

A Proclamation

Twenty years ago, by a joint resolution approved July 17, 1959 (73 Stat. 212), the Eighty-Sixth Congress authorized and requested the President to proclaim the third week in July of each year as Captive Nations Week.

However greatly the world has changed in the past generation, our country's fundamental faith in human freedom remains constant. Americans now, as at all times in our history, remain steadfast in our belief that liberty and national independence are among the universal birthrights of mankind.

Remembering our democratic heritage and our commitment to human rights, let us take this occasion to reaffirm our admiration for all the men and women around the world who are committed to the cause of freedom.

And mindful of our own rich and diverse heritage, let us express our compassion and respect for persons around the world still seeking the realization of these ideals in their own lands.

NOW, THEREFORE, I, JIMMY CARTER, President of the United States of America, do hereby designate the week beginning July 15, 1979, as Captive Nations Week.

I invite the people of the United States to observe this week with appropriate ceremonies and activities and to reaffirm their dedication to the ideals which unite us and serve as inspiration to others.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this twenty-second day of June, in the year of our Lord nineteen hundred seventy-nine, and of the Independence of the United States of America the two hundred and third.

Jimmy Carter

Зацитовані в заголовку слова президента Картера добре характеризують також його звернення до народу минулої неділі, 16-го липня, конкретно в справі енерґетичної кризи, яке він попередив міркуваннями про американську спадщину та про сьогоднішню американську дійсність. Тим часом, ці слова з його Проклямації Тижня Поневолених Націй, що припадає саме на теперішній третій тиждень липня та офіціяльний документ-проклямацію якого саме тепер одержано з Білого Дому. Подаємо фотостатичну копію цього документу. Текст цієї проклямації в англійському оригіналі і українському перекладі був надрукований в „Свободі" з 3-го липня.

ВЛАДИКА В. ЛОСТЕН ЗАКЛИКАЄ ДО МОЛИТОВ ЗА ПОНЕВОЛЕНІ НАЦІЇ

Стемфорд, Конн. — Владика Василь Лостен, єпископ Стемфордської епархії Української Католицької Церкви, звернувся окремим закликом до вірних цієї епархії відзначити Тиждень Поневолених націй молитвами за кращу долю всіх уярмлених комуністичними режимами народів, зокрема від років жорстоко переслідуваного Москвою українського народу.

У заклику, що його Владика Лостен вислав 9-го липня ц. р. до всіх парафій Стемфордської епархії, закликається відмовити молитви після всіх Богослужень в неділю, 15-го липня, тобто на початку законом встановленого Тижня Поневолених Націй. У заклику Владика Лостен звертає увагу на актуальність закону про встановлення ТПН 20 років тому, що віддзеркалене у постійних нападах на цей закон комуністичними режимами.

Владика Лостен також звертає увагу на небезпеку, що нею є комунізм та закликає вільний світ „пробудитись та стояти на сторожі наших основних прав".

ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ БІЛЯ СТАТУЇ СВОБОДИ

Ню Йорк. — Заходами організації „Американці за Визволення Поневолених Націй" (АВПН), при активній підтримці Спілки Визволення України (СВУ), Української Гетьманської Організації Америки, у співдії з Централею УККА, в неділю, 22-го липня, о 1-ій годині по пол. відбудеться масова Маніфестація представництв народів і 20-ті роковини проголошення Тижня Поневолених Націй (ТПН).

Українці соборно відзначать ТПН в ЗСА, зокрема в світовому центрі міста Ню Йорку, де є Об'єднані Нації з біля 150 країн представників, які будуть свідками масової участи українців разом з іншими неросійськими народами біля символічної Статуї Свободи, щоб викривати комуно-російський колоніялізм-імперіялізм, рішуче протестувати проти брутальної русифікації України, Білорусі та інших народів.

Метою відзначування українцями Тижня Поневолених Націй є вимагати перед цілим світом припинити загрозливий вивіз українців за межі України і зупинити плянове переселення росіян-окупантів на українські землі. Тепер числиться біля 10 мільйонів росіян в Україні.

Метою є теж заманіфестувати єдність всіх неросійських народів в обороні політичних в'язнів - дисидентів за звільнення всіх з московських в'язниць і концтаборів СССР та повернен-

(Продовження на ст. 3)

Д-Р Л. ДОБРЯНСЬКИЙ ЗАКЛИКАЄ СЕНАТОРІВ ДО ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Вашінґтон. — Проф. д-р Лев Добрянський, голова Українського Конґресового Комітету Америки, який рівнож очолює Крайовий комітет Тижня Поневолених Націй, звернувся листовно до всіх сенаторів ЗСА з пригадкою, що на тиждень від 15-го до 21-го липня ц. р. припадає 20-та річниця відзначення Тижня Поневолених Націй та що власне під цю пору закон з 1959 року, яким встановлено ці відзначення, є зокрема актуальний.

Підкреслюючи, що Тиждень Поневолених Націй відзначується після свята Дня Незалежности ЗСА, д-р Добрянський пригадує, що на протязі двадцятьох років ТПН служив форумом для обговорення різних питань, які мають безпосереднє відношення до країн вільного світу і до поневолених комуністичними режимами народів у Центральній Европі, в СССР, в Азії і на Кубі. Багато зроблено за минулих 20 років, — твердить д-р Добрянський, — щоб доказати, що Совєтський Союз і Китайська Народна Республіка є єдиними імперіями, які залишились на цій плянеті і називати їх „націями" чи „країнами" є „спотворенням дійсности" і небезпечним явищем у визначенні політики ЗСА.

У дальшому д-р Добрянський вказав на кілька питань, над якими слід застановитися під час відзначень ТПН, зокрема підписання договору САЛТ II та відсутність будь-якої згадки про права людини у комунікаті з цієї нагоди. У цьому питанні д-р Добрянський рекомендує сенаторам перечитати статтю під нагоголовком „Підступний ведмідь і німий орел", що її передрукував Конґрес ЗСА. Д-р Добрянський також відкликується на заяви Папи Івана Павла II у справі національних і людських прав під час його відвідин у Польщі та закликає Конґрес ЗСА прийняти вже кількакратно зголошені резолюції про відновлення Української Православної і Української Католицької Церков в Україні.

У справі торгівлі з СССР і КНР, д-р Добрянський закликає сенаторів вимагати від урядів тих імперій загальної амнестії для всіх політичних в'язнів у заміну за будь-які концесії.

„Гляньмо дійсності у вічі, модернізуймо нашу зброю, робім це, що правильне — і тоді Москва і Пекін ніяк не зможуть виграти", — закінчив свого листа д-р Добрянський, висловлюючи згори вдячність сенаторам за їхню участь у відміченні Тижня Поневолених Націй.

ЗНУЩАННЯ НАД ПОЛІТИЧНИМИ В'ЯЗНЯМИ В СССР ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продістався 51-ий випуск „Хроніки поточних подій". Вона охоплює час до кінця минулого року. В ній дуже багато інформацій про становище політв'язнів у таборах СССР. Передаємо окремі фрагменти, в яких розповідається про українських політичних в'язнів.

Владимірська тюрма. ... 23 травня возили до Києва Ю. Шухевича. Перед тим його „обробляли" місцеві співробітники КҐБ. Шухевич має хворе серце, язву.

(Як відомо, Юрій Шухевич втретє засуджений на 10 років позбавлення волі. Разом, це 30 років, за відмову засудити діяльність батька.)

Андрія Турика (строк 25 років за УПА) навесні возили на Україну. Він мав побачення з матір'ю, яка, через стан свого здоров'я, не може приїхати до нього до табору чи тюрми. Побачення відбувалося під наглядом працівників КҐБ. Воно було перерване по півгодині, бо Турик почав оповідати про умови ув'язнення. Протягом майже двох тижнів Турика піддавали „профілактиці", зокрема влаштовували йому побачення з колишніми спів'в'язнями. ...

Роман Гайдук перебув від 13 до 21 червня в карцері, за відмову перейти в іншу камеру. ...

(Р. Гайдук з Івано-Франківської области, 1937 року народження, був арештований в 1974 році.)

Чистопольська тюрма. Адреса: 422950, Татарська АРСР, м. Чистополь, Уст. УЕ — 148/ст. -4.

Виглядає, що ця в'язниця замінить тепер Владимірську, стане тюрмою для політв'язнів.

Відомо, що з Владиміра сюди перевезли А. Шаранського, Р. Гайдука (його в'язничний реченець кінчається 16 грудня 1978 року, таборовий — 5 років — в лютому 1983 року, потім його чекає ще 2 роки заслання)...

Мордовські табори. ... Святослав Караванський мав у лютому 1978 року „особисте" побачення з дружиною Н. Строкатою — друге за 12 років. Побачення тривало 2 доби. В березні 1978 року йому наклали заборону на „загальне", призначене на серпень, побачення. Від березня до червня він голодував, приблизно по 10 днів кожного місяця. В червні-серпні Караванський мав за собою не менше як 30 днів голодівки. Він перебував в поодинчій камері. Від березня до листопада від нього не було ніодного листа.

(Як відомо, Караванський кінчає 25-річне ув'язнення.).

Богдана Ребрика знову возили на „профілактику" до Івано-Франківська. Він перебув там червень-липень. Йому дозволили два тригодинні побачення. Родичам дозволили передати йому ліки. На одному з побачень, Ребрик розповів, в присутності співробітників КҐБ, що його різними способами переконують визнати свою вину, скласти про це заяви в пресі і на телебаченню, а також розповісти органам, як передаються інформації з табору. Його відповідь — рішуча відмова. 11 серпня Ребрика забрали на етап. Під час етапу, так, як і минулого року, його побили наглядачі. При цьому були розбиті окуляри (зір у Ребрика +9, пошкоджений ліками). Коли він прибув до табору, його поклали до лікарні. Він жаліється на утруднене дихання і біль в грудях. Ребрик підозріває, що має зломані ребра.

(Б. Ребрик 1938 року народження, з Івано-Франківська. Засуджений в 1974 році на 7 років таборів і 5 років заслання.)

Олекса Тихий (член Української Гельсінкської групи, засуджений в 1977 році на 10 років таборів і 5 років заслання) від квітня провадив голодівку, приблизно 50 днів.

Данила Шумука визнали інвалідом другої групи. ...

Микола Руденко провадив від 4 до 20 червня 1978 року голодівку — протест проти заборони посилати вірші у листах до дружини.

При кінці червня Раїса Руденко робила заходи в начальника табору дістати особисте побачення з чоловіком в серпні, замість призначеного в грудні, з огляду на поганий стан його здоров'я після голодівки. Телеграму аналогічного змісту вона вислала до Брежнєва.

14 листопада Микола Руденко дістав „загальне" побачення з дружиною і сестрою — дві години. Розмовляти українською мовою їм заборонили. Офіцер, який наглядав за ними під час побачення, сам українець, обґрунтував заборону тим, що наглядачка, теж присутня в кімнаті, української мови не розуміє.

Посилати вірші в листах і далі заборонено. Миколі Руденкові порадили відсилати їх спочатку до Київського КҐБ для цензури: якщо там дозволять, тоді можна буде посилати дружині.

Від 14 до 21 вересня в таборі відбулася голодівка. В ній взяли участь Лубман, Осіпов, Руденко, Солдатов, Ушаков, Юрків. Голодуючі протестували, зокрема, проти поганого харчування, поганої медичної обслуги і примусових політзанять. Голодівку підтримали багато в'язнів з сусідньої „побутової" зони.

Після голодівки 4 в'язнів посадили в ШІЗО „за відмову від роботи".

Харчування дещо поправилося -- до юшки почали класти свіжу ярину. (Раніше клали суху).

1 жовтня Лубман, Осіпов, Руденко, Солдатов і Турик відбули мовчазний штрайк (відмовилися розмовляти з адміністрацією). Причина — Солдатова позбавили побачення з дружиною, посилки і купувати в ларку".

Делеґація Державного Центру УНР склала квіти на могилі сл.п. Симона Петлюри

Мюнхен (М.С.). — В середу, 20-го червня ц.р., окрема делеґація Державного Центру УНР в складі: віцепрезидент Микола Степаненко, заступниця голови Світової Управи Товариств Прихильників ДЦ УНР д-р А. Янішевська, секретар-скарбник Світової Управи д-р З. Плітас, пані Г. Сенишин (всі три пані-учасники 8-ої Сесії й члени УНРади) та пані Анджеля Ковальська (дружина визначного політичного діяча й письменника бл.п. Миколи Ковальського) склала китицю червоних рож на могилі великого Сина Українського Народу, Голови Директорії й Головного Отамана Військ УНР сл.п. Симона Петлюри, сторіччя з дня народження якого урочисто відзначає український народ в діяспорі.

19-та КРАЙОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УРДП В АНГЛІЇ

В неділю, 25-го червня, в м. Рочдейлі (Англія) відбулася 19-та Крайова Конференція матерньої Української Революційно-Демократичної Партії. В конференції взяли участь делеґати від усіх осередків і груп. Після обговорення звітів Крайового Комітету й Контрольної Комісії прийнято резолюції й постанови та обрано керівні органи на нову дворічну каденцію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holi days by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303

Порядок вартостей і завдань

Це цілком природне і людське, що в щоденному житті ми часто втрачаємо з наших очей і нашої уваги порядок наших вартостей і порядок наших завдань. Це ж бо ясно, що хоча ми плянуємо — скажімо — побудувати чи купити нову хату, то повинні дбати щодня про ту,в якій тепер живемо.

Це відноситься і до нашого суспільно-громадського життя. Мавши багато всіляких більше і менше важливих та складних щоденних проблем, ми ніколи не повинні забувати про нашу головну мету і наше головне завдання, що ним є допомога нашому українському народові в його змаганнях до волі і незалежности. Власне цій головній меті і такому головному завданні повинні бути підпорядковані і для них скеровувані всі наші пляни і всі наші вчинки. Подібно, як у християнському світі все, що ми робимо: трудимось і відпочиваємо, радієм і терпимо, все це є на славу Божу, так і в нашому суспільно-громадському житті все, що ми чинимо, від організації наших дитячих садочків до наших крайових репрезентацій Українського Конгресового Комітету Америки і Комітету Українців Канади та нашої світової надбудови Світового Конгресу Вільних Українців, всі ці наші зусилля повинні бути скеровані власне на цю нашу цьогосвітню славу Божу, на допомогу нашому українському народові в його змаганнях до волі і незалежности. Цю засаду свого часу знаменито з'ясував конгресмен Джад, рекомендуючи, щоб З'єднані Стейти Америки у своїх взаєминах із Совєтським Союзом до своїх головних передумов завжди додавали:звільність України!

Треба признати, що наша громада в цьому відношенні заслуговує на подив і найвище признання. Вже від початків її організаційного оформлення в Українському Народному Союзі 85 років тому, що проходило під знаком слів того нашого трудовика-вуглекопа, який у 1896-му році писав у „Свободі": „...Під землею я працюю, гріб собі копаю, щоб вам хату збудувати у Рідному Краю", аж по сьогоднішній день громада наша з відкритим серцем і щедрою рукою старається всіляко допомогти нашому народові нарешті збудувати ту „хату у Рідному Краю", його власну, від нікого незалежну і народоправну Українську Державу.

Важливе, щоб таке наставлення і така активність продовжувалися і щоб їх ніколи не притемнювали і не відсували на другий плян всілякі принагідні „обставини", всілякі принагідні „домашні задачі", підсовувані нам свідомо і рафіновано нашими ворогами, чи принагідно і,часто, безумно видвигані нами самими чи іншими „добрими людьми".

Вакаційний час найбільш пригожий на таку затрату свідомости про порядок вартостей та про наші головні завдання. Годі бо очікувати від людей, щоб вони завжди говорили тільки про найвищі ідеали та найголовніші завдання. Годі очікувати того від людей, зокрема під час вакацій на наших оселях, над морем чи в горах. Того свідомі і наші вороги. З нашої недавньої історії відомі факти, як деякі п'ятиколонні недобитки в Америці одержували інструкції, щоб під час вакацій відвідувати наші оселі, нав'язувати „дружні розмови" з вакаційниками

Проте, не тільки підсовувані нам ворогами „домашні задачі", але часом таки ми самі робимо — як кажуть — з мухи вола та якусь цілком друго-ні, десятеро- чи тисячнорядну справу роздуваємо до „принципів",до таких,що від них „світ валиться" і тоді відсуваємо на якийсь-там-плян головну вартість і головне завдання.

Говорячи конкретно, нашим головним завданням на сьогодні є те, що проголосив наш Український Конгресовий Комітет Америки: максимальна і найбільш інтенсивна акція проти проголошеного окупантом русифікаційного народовбивчого походу. Обговорювана тепер справа ратифікації підписаного президентом Картером і Леонідом Брежнєвим у Відні договору про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) дає добру нагоду звернути увагу наших законодавців на не тільки нехтування, але й свідомо грубе порушення Москвою підписаного нею Гельсінкського домовлення щодо прав людини.

Це може статися і з зобов'язаннями Москви в договорі САЛТ II. Це наше головне завдання на сьогодні. А використовуючи вакаційний час, не пошкодить принагідно обміркувати та пожуритись чи порадуватись всілякими іншими нашими суспільно-громадськими справами, які стоять перед нами сьогодні та можуть стати завтра. Але, все це під кутом нашого головного завдання, нашої допомоги поневоленому українському народові.

Гаррій Імас

...НА ВИСТАВЦІ І В ЖИТТІ

У Києві на виставці досягнень народного господарства триває новий літній сезон, особливу увагу республіканські газети приділяють постійнодіючій виставці наочної агітації. Адже її „експонати" — пропагандистські штамповані лозунги, заклики, слова швидко знаходять своє практичне втілення. Цього не скажеш про більшість інших експонатів. І в цьому пляні виставка — ніби криве дзеркало дійсности.

Загляньмо хоча б до палацу з білокам'яними колонами. Описуючи незвичайну споруду, київська газета „Радянська Україна" часто вживає слово монументальний: палац — монументальний, скульптура Леніна у вступній залі — „монументальна"... Усі документи, фотоматеріяли та інші експонати — це ще одна спроба довести ніби сьогодні Україна — суверенна республіка, що возз'єднання з Росією 325 років тому було для неї єдиним правильним рішенням і таке інше.

Тим часом ви не знайдете тут матеріялів, присвячених іншому історичному процесові , свідками якого ми стаємо. Йдеться про боротьбу проти русифікаторства, активну діяльність української громадської групи сприяння виконанню вимог Загальної декларації прав людини і Гельсінкських угод. Тут не виставлені друковані матеріяли про судові процеси над такими борцями за права людини в Україні як Микола Руденко, Левко Лук'яненко та багато інших.

Ось що сказав на суді над Лук'яненком письменник Олесь Бердник у липні минулого року у Городні:

„Життя Левка Лук'яненка не звичайне, він був засуджений на 15 років позбавлення волі, я питав його чи нема в ньому злости і чи не втратив він віри в право і закон, але він сказав, що коли б втратив... Треба не тільки дух, але й букву поважати не тільки дух, але й букву радянського закону. Мені, як письменникові, дуже хотілося б з ним поговорити, довідатися більше про нього, тому що він незвичайна людина і не втратить віри в душу. Він жив і працював не для особистої вигоди і слави. Як юрист він знав і точно дотримувався закону і поступав згідно з сумлінням, а не задля слави".

А ось витяг з останнього слова на суді, яке виголосив Левко Лук'яненко: „Я не комуніст, я віруючий, інакодумець і тут моя вина. Я вважаю, що слідство повинні були провадити тільки безпартійні. Я на доказ протесту проти безпідставного арешту і слідства не хотів приймати участі в судовому розгляді, як і не брав у попередньому. Мене взяли солдати, і затягнувши силою в машину, привезли в Городню на суд. У мене є заява"...

Суддя: „Не треба заяв".

Ці ні з чим незрівняні за своєю публіцистичною силою матеріяли, звичайно, не знайшли місця на Республіканській постійно діючій виставці наочної агітації. Адже вони не вписуються у той офіціозний монументалізм, який покликаний продемонструвати так званий суверенітет України „по-радянськи".

Наш маршрут по виставці проходить і через інший павільйон, назва якого „Металургія". Як відомо, український метал вкрай потрібний Москві: вона враховує його при складанні своїх плянів збільшення виробництва озброєнь. Про це виставка замовчує. Екскурсовод павільйону „Металургія" прагне лише приголомшити відвідувачів зовнішніми світловими ефектами. Він, а не відвідувач (останньому не можна) натискує кнопку — і гігантськийківш наче несе розплавлений метал. Ллється він ніби справжній вогненний потік і з діючого макету криворізької домни ч. 9.

Немає слів, важка праця ливарників . А що ж робиться для зменшення професійного травматизму серед людей вогневої професії, для полегшення їх робочих буднів? На виставці ми не знаходимо відповіді на ці питання.

Тим часом на нараді майстрів, організованої колеґією Міністерства Чорної металургії республіки і Українським комітетом профспілки металургів, підкреслювалось, що становище в галузі, м'яко кажучи, нерівне. Торік не виконано плянів виробництва чавуну, сталі, прокату. Вже нинішнього року допущені значні втрати продукції. Чому? У республіканських газетах „Радянська Україна", „Робітнича газета", „Правда Украины", як правило, невиконання пов'язують з такими категоріями як безвідповідальність або безгосподарність.

А чим пояснити наплянові простої устаткування, численні аварії, прогули? Не секрет, що на наплянові простої устаткування, численні аварії, прогули? Не секрет, що на „Азовсталі" заробітна плата майстрів низька, вони давно вже вимагають додаткових заходів для матеріяльного стимулювання. Перший доменний цех заводу „Криворіжсталь заборгував чимало металу і більше половину боргу — результат аварій на підприємстві. А що таке аварія — відомо, вона призводить до каліцтва і навіть загибелі робітників. Однак, ці факти — не для виставки, де все, на думку її керівників, повинно бути яскравим та ефектним.

(Продоження на ст. 4)

Л. Рихтицький

МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ, СКЛАДНЕ ПИТАННЯ

Двадцять п'ять років після некорисного для України Полтавського бою помер гетьман Данило Апостол, 17-го січня 1734 року. Україна знаходилася вже під повною окупацією російських військ і дійсним володарем детьманської держави на той час був князь Я. Шаховський, який після смерти гетьмана не допустив уже до нового вибору, а зорганізував так зване „правління гетьманського уряду", в складі трьох українців і трьох москалів, під своєю управою. Це був час, коли формувалися уже в російській політиці супроти України досі нечувані у цивілізованому світі методи забезпечення України, як вічної російської колонії. Залишаючи на боці купування української шляхти і козацької старшини царськими орденами, грішми та землями, які й так царатові не належались легально, інтригування між окремими, ще існуючими українськими урядами, перші таємничі убивства в Україні та перші арешти і зсилки до російських тюрем-фортець, тодішня цариця Анна, дочка царя Івана V-го і небога царя Петра І-го, помимо своїх неуспіхів в европейській політиці поклала вже перші підвалини під типово російське втручання в душі поневолених собою народів, зокрема білоруського і українського. В „Історії Росії" російський історик С. М. Соловйов у 20-му томі на 582-ій сторінці подає дослівний текст інструкції цариці Анни її намісникові в Україні, князеві Шаховському, в якій вона велить йому подбати „хитро в ім'я російських інтересів", щоб українці женилися якнайбільше з росіянами, а не між собою, чи з білорусами і іншими сусідами. Історія світу мабуть не знає другого такого урядового документу у відношеннях між двома народами. Навпаки, всюди у світі народи в засаді зберігають себе від таких масових мішаних подруж, щоб заховати свої національні властивості і свою національну кров. Не так Росія. Вона не поневолює народи, вона їх поглинає і саме тому її панування викликає таке страшне море ненависти до неї. На сьогодні російський нарід не має ніодного приятеля серед своїх сусідів, ніодного в Европі і в Азії, ніодного в усьому світі. Цю політику Москва продовжує сьогодні і за статистикою в Україні на кожних тисячу родин є аж стоп'ятдесят мішаних, а в самому Києві в 1972 році на 10,102 вінчань було 4,000 мішаних.

Після такого вступу кожен читач здогадається, про що я хочу говорити. В Каліфорнії існує ціле українське бюро подруж, із якого інж. Омелян М. Тишовницький веде невгаваючу акцію для поборювання мішаних подруж із слушними аргументами, що українська біологічна національна субстанція розпливається в чужому морі з безповоротною шкодою для українського народу.

Я хочу однак розглянути цю проблему без пристрастей і емоцій, а просто з національної і людської точки погляду і тому спершу говоритиму про чужину, де нас ані політичні обставини ані окупаційний натиск ворога не змушує рятувати „свою шкіру", часто одружуючися з представниками панівного народу. Ми живемо у вільних країнах Заходу, з різним насиленням українського розповсюднення і з різним характером місцевих українських громад. У нашій національній натурі не є творення українського гетто і тому в свобідних умовах у нас є випадки, на жаль, надто часті, що наші молоді люди побираються з чужинцями. Це є перше ствердження і воно само по собі викликає у кожного свідомого українця негативну реакцію, опір в обороні українського національного стану посідання, біль у батьків за вид втрати своєї дитини і новий знак у національній статистиці. Та якщо комусь виглядає, що на самому заключенні подружжя уся проблема кінчається, так воно в житті не є. У житті вся проблема щойно починається і саме тут, з цього моменту ми хотіли б дійсно прив'язати до цього увагу наших читачів. У мішаних подружжях виховання дітей приносить звичайно втрату одній із національних сторін і вся домашня атмосфера набирає неясного характеру: хто куди. Часом психічно перемагає українська сторона і тоді втрачає інша нація свого активного члена, часом втрачає українська сторона, коли перемагає інша нація, але завжди втрачають діти, дуже бо рідко мішані подружжя дають із себе національний актив одній чи другій стороні і найчастіше виростають люди без коріння, непричетні нікуди. В такій дійсності мішані подружжя не приносять користи нікому, а найменше вже самим заангажованим особам. Це дуже часто стає причиною особистих і людських трагедій і разом з цим національних втрат. А вже зокрема це явище не корисне для української сторони в Україні, де шовіністичний окупантський апарат не перебирає в засобах, щоб зменшити чисельність осіб українського роду і збільшити число росіян.

Можна б переводити довгі психологічні студії над явищем мішаних подруж і можна б навіть доказати, що тут і там такі подружжя виявилися щасливими, найчастіше прив'язавшись активно і всеціло до однієї із сторін. Але трудно заперечити після надуми, що мішані подружжя між людьми, які походять з інших

(Продоження на ст. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

АТЛАНТІЙСЬКИЙ Й МАДРИДСЬКИЙ РУКОПИСИ

У 1952 році відзначувано в цілому світі 500-ліття народин Леонарда да Вінчі. В усіх більших містах ЗСА влаштовано виставки його мистецьких картин, технічних винаходів та задумів, які найбільше хвилювали та цікавили численних відвідувачів. Бо хоча понад 500 років ділить нас від дня його народження, його технічні задуми немов народилися у сучасній технологічній добі.

Складана, пожежна драбина, машина до витискання монет, повітреохолодження, модель скорострілу, парової гармати, гелікоптеру та підводного судна, це тільки невелика частина його геніяльних технічних задумів.

Та Леонардо да Вінчі був не тільки великим малярем, інженером та винахідником, він був також ботаніком, зоологом, анатомом, фізиком, астрономом, біологом, геологом, картографом та математиком. Про ті всі речі довідуємося з його численних наукових праць, записок та нотаток, які він провадив напротязі цілого свого життя, списуючи їх лівою рукою та ілюструючи деякі тексти своїми власними рисунками та шкіцами. Їх нотаток, які його біографи називають часто енциклопедією знання було біля 7,000 сторінок. На жаль, більша частина з них затратилася або дісталася до невідомих рук.

Немає ніякого сумніву, що Леонардо да Вінчі, так як Ґалілей, Коперник, чи Нютон був титаном мистецтва та знання, але не все те, що він зібрав у своїх нотатках, це його власні ідеї та задуми, багато з них, це задуми та ідеї інших винахідників. Під час т. зв. „темної доби", що була предтечею „Ренесансу", науковий поступ в Европі був дуже повільний, а довкілля, в якому жив Леонардо да Вінчі нагадувало зруйноване підашшя, закидане старими меблями людських задумів, у яких він вибирав те, що вважав вартіснішим. Не слід забувати також, що в тому часі на кожного Ґалілея, Коперника та Колюмба припадало багато тисяч людей,що вірили,що земля є плоска, що на рівнику вода кипить в океанах, що пекло існує під землею, а небо над нею та що незнані полоси землі є заселені півлюдськими потворами.

Звеличники Леонарда впадають також часами в перебільшення, приписуючи йому речі недійсні. Наприклад, в його нотатках є одно речення, „що сонце не обертається". І на тій основі дехто твердить, що Леонардо да Вінчі був справжнім творцем геліоцентричної ідеї, яка випередила Коперника щонайменше на 15 літ.

Ідею, що земля не становить осередку світу, видвигнув, до речі, ще в 3-ім сторіччі перед Христом, грецький астроном Арістарх з острова Самосу. Всякі дані вказують на те, що Леонардо да Вінчі, Ґалілей та Коперник були з тією теорією знайомі.

Те саме можна сказати про його студії над польотами людини в повітрю. Хоча його ідея була, в тому випадку, оригінальна, шлях по якому да Вінчі проводив свої досліди був фальшивий. З тієї причини він станув перед завданням, якого він не міг розв'язати Але згадувати про його невдачі, це те саме, що обвинувачувати Б. Френклина, що він не винайшов електричної жарівки.

Дослідник Леонарда да Вінчі, італійський інженер Лядіслао Ретті у своєму творі „Мілянський інженер",опублікованім у 1956 році,висуває можливість, що не опубліковані досі його нотатки мусять десь існувати. Леонардо да Вінчі помер 2-го травня 1519 року в замку клу-Люсе, поблизу міста Амбуаза у Франції, залишивши в завіщанні усі свої образи, шкіци, наукові праці та кільканадцять томів записок своєму колишньому ученикові Франческо Мельці. По його смерти (1520) ті всі речі одідичив по нім його син, який, делікатно говорячи, розбазарив цю спадщину в дуже короткому часі. Частину він продав, а частину розкрадено або розсіяно по цілому світі, сьогодні вже відомо велика якість неоправлених рукописів та є тепер у посіданні Мілянського, Венецького, Туринського музеїв, приватних людей та численних антикварів.

Більша частина його рисунків, шкіців, нотаток дісталася у ХУІ сторіччі до рук італійського скульптора Помпео Леоні, які він потяв ножем на сторінки рівного розміру, з яких зробив два грубезні томи, величиною поверх 1,000 сторінок. Один з тих томів що складався переважно з наукового матеріялу, укладеного, до речі,без ніякої логіки та порядку дістався до Бібліотеки Амбозіяна в Мілані та фігурує там під назвою „Атлантійського рукопису" (Кодекс Атлантікус).

Деяка частина його записок, рукописів та рисунків дісталася до рук Наполеона який по окупації міста Міляно (1796) забрав з міської Бібліотеки „Атлантійський рукопис" та цілу низку його рукописів та переслав їх до Парижу з поясненням, „що

(Продовження на ст. 3)

Іванна Зельська

З ПОДОРОЖНЬОГО НОТАТНИКА ПО ДАЛЕКОМУ СХОДІ

(2)

До численних атракцій можна зарахувати також їзду „трішав". Це їзда мотоколоною. „Трішав" — це ровер, на якому іде роверист, але бік ровера розбудований з м'яким сидженням для вигідного транспорту одного пасажира. Це оригінальний засіб транспорту і заробітку тубільців увечері. Кожна група має свого провідника, який відповідає за цілість колони. І хоч би там було навіть кілька десяток людей, він ними вміло опікується і завжди переможно виведе зі суматохи колового руху. Порозуміваються свистками й криком. Це спеціяльність орієнтального транспорту, на який треба мати дозвіл.

Початковий загальний вереск тубільців і безпардонне і насильне вербування пасажирів до „свого воза" пригадувало щось із невільничих ринків, де турки і татари торгували нашими бранцями, викрикуючи своєю мовою, якої наші люди не розуміли й тим більше боялися.

Тут мешкальні будинки прилягають один до одного. Будинки одноповерхові, дерев'яні, не фарбовані, тому переважає сірий кольор. Мешкання на поверсі, а внизу торгівля і варстати. На базарах товар розкладають на землі. Там при покупцях ріжуть кури і живі вужі-кобри, що їх м'ясо вважається за люксус.

Переважають люди маленькі ростом, чорняві, дуже рухливі. Старі люди доживають віку в домах, що ними опікується держава. Жінки ходять у чорних штанах і темних або чорних блюзках. На вузьких вулицях багато малих авт, якими керують вправні руки. Автових випадків майже не буває, але тут смерть знаходить собі жертви в людях, які вмирають від рака.

Навчання у школах починається о год. 9-ій ранку і триває до 1-ої години. Друга зміна починає о годині 2-ій і кінчає о годині 6-ій вечора. Майже всі школи мають дворазове навчання для різних кляс. Діти починають навчання з шостого року життя. Початкове навчання є безплатне; воно триває шість років. Щоб продовжувати навчання, на те потрібні гроші, тому студіюють лише ті, що мають чим платити. Хоча справді оплата за дальше навчання — невелика, лиш 7.50 сінгапурських долярів на місяць. Усі учні початкових шкіл ходять в уніформах, що є для кожної школи інші. В деяких школах пополудневі години призначені на різні активності учнів.

Загально вживаною мовою країни є маляйська мова, але вивчають ще інші мови, як: англійську, китайську, а навіть російську, бо зі знанням мов легше влаштуватися на працю.

У цій країні є дуже низький санітарний рівень і тяжко устійнити від чого починати гігієнічну реформу. Мешканці, які віками живуть дуже примітивним способом життя, мабуть добре виробили в собі відпорність до інфекційних недуг і на них не хворіють.

ПЕНАНГ, це острів Маляйзії, що його називають „Перлиною півдня". Популярною квіткою Маляйзії є орхідея, яку тут плекають у 1,000-ох ґатунках і в різних кольорах веселки; їх можна було побачити в ботанічному городі Ґеорґетавну. Орхідеями також прикрашували нашу одежу. Одна чудова орхідея лежала також як прикраса, біля поданої їжі. Справді чудова країна прекрасних орхідей; до нас їх спроваджують і платимо за них великі гроші.

Рослинність скрізь розмаїта, південна; листя пальм, як вахлярі хиталися під подувом легкого вітру. Сонце стояло в зеніті й тінь була дуже коротка.

Людей місцевих у парку багато, їдять принесену їжу на землі на простелених газетах, або лежать у холодочку, хоча то робочий день. Чи вони ліниві? Чи може під жаром південного сонця вони втрачають їхню енергію? Однак за те сонце в заміну посилає їм усе, що потрібне до життя. Ото хваліть людоньки Бога за таку благодать, хоча ви і визнавці Будди.

У зоологічному парку мавпи різної породи свобідно скакали, жебраючи у прохожих земних горішків. Недалеко води Бенгальського заливу спокійно хлюпотіли при березі, немов запрошували прохолодитися і бути учасниками того раю на землі, де чудова природа, спів пташок і спокій, що наближає людину до її Творця.

Чи так приблизно виглядав колись біблійний рай? Малязія, хоча дуже мало в нас розреклямована, заслуговує на те, щоб туди саме їхати на відпочинок, щоб відпружити нерви, набрати сил до праці. Хто побував там хоч один раз, його тягтиме туди вдруге. І навіть великі кошти дороги — ніщо, аджеж перелетіти треба двічі впоперек понад найбільший океан світу.

БАНГКОК — це столиця Тайлянду; давніша її назва Сіям. „Саваді" — це привіт її мешканців.

Теперішній Тайлянд займає 518,000 квадратових миль обширу із 45 мільонами населення. Країна втиснулася у південно-східньому кінці Азії, сусідами якої є Бурма, Ляос і Камбоджа.

Тайлянд — це країна давньої культури й історії.

Державною релігією Тайлянду є буддизм, визнавців його є 85 відсотків, а решта — це католики, інші християни і мусулмани.

Кожен юнак перед одруженням іде на 2-3 роки до манастиря, щойно бо аж опісля він може женитися; тому звичаєві коряться усі, вважаючи його корисним. Монахи ходять загорнуті в жовті тоги й мають обголені голови. Жовтий колір уважається святим, а золото й пурпура королівським.

По Другій світовій війні мешкання дуже подорожіли. В місті за мешкання із 4-ох кімнат треба заплатити 250 до 300 долярів , а не всі можуть собі дозволити на такі дорогі мешкання, тому й держава будує для бідніших мешкання в бльоках. У тих домах на вікнах сушиться багато випраної білизни і одягу, що виглядають, як кольорові заслони.Доми окремих родин тісно прилягають до себе спільними стінами. На поверсі є мешкання, а внизу „підприємства", крамнички. Там кожна родина щось продає (теплу страву також), або дещо направляє. У мешкальних дільницях вулиці вузенькі й на них багато пішоходів, продавців мотоциклів і авт, переважно японської марки.

Серединою міста протікає викопаний канал немов річка, що зберігає воду для населення на випадок посухи. Він і служить мешканцям, щоб у ньому прати або мити посуд та він доволі занечищений.В околиці виловлюють у ньому хробаків, які продають до Японії, заробляючи 3-4 доляри денно, що є дуже добрим заробітком у Тайлянді. 100 долярів вистачає на добре життя. Усі ціни подані в американських долярах. Платня учителя і медсестри є 98 долярів, машіністки — 120 долярів, лікаря — 150 долярів. Лікарів — замало. Один лікар є на 22 тисячі населення. Хлопці, які виїжджають на медичні студії за кордон, звичайно не вертаються до Тайлянду. Тут велика смертність на рака й захворіння та на різні виразки і на збільшення щитовидної залози.

Початкове навчання дітей починається на 7 році життя і продовжується сім років. Навчання у державних школах безплатне,але також є і приватні школи.Всі діти у початкових школах вивчають мову таї — свою рідну і національну, та англійську мову, як другу мову країни. Англійською мовою свобідно володіють у готелях, ресторанах і деяких склепах. Мовами французькою, німецькою і японською можна порозумітися у великих готелях.

Написи на вулицях і деяких крамницях є в трьох мовах, але все ж першенство має мова таї — національна мова Тайлянду. А в нас, як? Деякі з нас найрадше уживають чужу мову. Першенство прийняття на роботу мають також тайляндці, перед китайцями, японцями і індійцями, яких часто асимілюють.

Безробіття у країні є півтора відсотка і це переважно рибалки і хлібороби.

Вирощування рижу є головним заняттям сільського населення і його експорт є на першому місці до сусідніх країн; управляють і збирають його примітивним способом. Кокосовий горіх росте скрізь і з нього, виробляють страви, делікатеси й цукорки. Він родить щотри місяці. Продажна ціна його є 25 центів за штуку. Продукція гуми й олії покриває запотребовання країни. Сіль добувають із морської води й продають Китаєві. Сіямських котів тримають на те, щоб вони стерегли хати й ловили щурів.

Під час мокрої погоди, як перепадуть дощі збирають дощову воду у великий глиняний посуд і її переховують, а щоб не псувалася, додають дерев'яного вугілля. Багато води відпливає до викопаних каналів і там вона зберігається. Мешкання в околиці побудовані над каналами на палях, а каяками їздять вправно всі старі і діти.

[Продовження буде]

Палестинські терористи в Анкарі здалися турецьким властям

Анкара, Туреччина. — Чотири палестинські терористи, які захопили і протягом 45 годин окупували єгипетську амбасаду в цій турецькій столиці, затримавши в ній 17 закладників, включно з єгипетським амбасадором, здалися в неділю, 15-го липня, турецьким властям, у великій мірі завдяки посередництву представників Палестинської Визвольної Організації (ПЛО).

Під час облоги згинуло три особи, два турецькі сторожі, які згинули від уламків гранат під час початкового наступу на захоплену амбасаду, і один із єгипетських закладників помер від поранень після спроби втечі з амбасади, вискочивши через вікно з третього поверху.

Облога закінчилася капітуляцією терористів після їхньої розмови з представниками Палестинської Визвольної Організації, які прибули з Дамаску, щоб намовити терористів до здачі. Терористи заявили, що вони належать до „радикального крила" частини Палестинської Визвольної Організації, члени якої називають себе „орлами".

Виходячи з будинку амбасади в неділю, 15-го липня, вранці, чотири терористи робили знаки перемоги, помахували затиснутими п'ястуками та виголошували гасла про волю і права для палестинців. Після здачі терористів турецький прем'єр Булент Еневіт заявив, що полагодження справи облоги треба завдячувати непохитному становищу турецького уряду, який відмовився від будьяких концесій для терористів, як також посередникам з Палестинської Визвольної Організації. З вдячности за їх посередництво прем'єр заповів остаточну згоду турецького уряду на відкриття в Анкарі бюра цієї Палестинської Визвольної Організації.

ПОДАЄМО ДО ВІДОМА, ЩО

ВИСТАВКА ГРАФІКИ

АРКАДІЇ ОЛЕНСЬКОЇ-ПЕТРИШИН

відбудеться в залі церкви св. Володимира в Українському Селі в Ґлен Спей, Н. Й. в днях від 22-го ЛИПНЯ до 12 СЕРПНЯ 1979 р.

ВІДКРИТТЯ 22 ЛИПНЯ 1979 р.

о год. 12-ій дня, зараз по Службі Божій

Просимо всіх про численну участь.

Для відвідувачів холодні напитки.

•

Запрошуємо всіх образотворчих мистців, виставити свої образи, як у минулих роках на оселі УБСОЮЗУ на „ВЕРХОВИНІ" в неділю, 29-го липня 1979 р.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ ОБОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ ім. ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

організує поїздку автобусом до Вашінґтону, щоб бути присутнім на

СВІДЧЕННЯХ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

перед КОНҐРЕСОВОЮ КОМІСІЄЮ Людських Прав в ЧЕТВЕР, 19 ЛИПНЯ 1979 р. о год. 9:30 рано а опісля взяти участь у

ДЕМОНСТРАЦІЇ

біля будинку совєтської амбасади в першу річницю засуду ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА та інших членів Української Гельсінкської Групи.

Охолоджений автобус від'їде точно о 6-ій годині ранку з під будинку УСО „Тризуб" 4932 N. Broad St. Кошти автобусу 12 дол. від особи.

Прошу зголошуватись телефонічно на чч. 539-0638, 493-1692, 576-5304.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

при співпраці

ВІДДІЛУ РОЗВАГ МІСЬКОГО УРЯДУ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

— ВЛАШТОВУЄ —

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ МУЗИКИ, СПІВУ Й ТАНЦЮ

„ГОМІН УКРАЇНИ"

В ПОШАНУ

найвидатнішого живучого українського композитора

СТАНИСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА

в його 100-річчя народин

у П'ЯТНИЦЮ, 17-го СЕРПНЯ 1979 р., о год. 8-ій у вечорі.

(у випадку дощу, в суботу, 18 серпня 1979 р., год. 8-ма)

у славному

ROBIN HOOD DELL-EAST

Ridge Avenue at Huntington St., Philadelphia, Pa.

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

ЛІДІЯ АРТИМІВ — концертова піяністка-віртуоз; лавреатка міжнародних конкурсів,

МАРТА КОКОЛЬСЬКА-МУСІЙЧУК — оперова солістка; сопрано Нюйоркської Міської Опери,

ВАСИЛЬ МЕЛЬНИЧИН — оперний і концертовий тенор

ЧОЛОВІЧИЙ ХОР „ПРОМЕТЕЙ", Філядельфія диригент МИХАЙЛО ДЛЯБОГА

УКРАЇНСЬКИЙ ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ МАРУНЧАКА — Монтреаль, хореограф ПЕТРО МАРУНЧАК

БОГДАН ПЕРФЕЦЬКИЙ, ГАЛИНА МАЗУРОК-РЕЙ та АНДРІЯНА МЕЛЬНИЧИН — акомпаньятори

РЕЗЕРВОВАНІ КВИТКИ по 5.00, 3.00 та 2.00 набувати **негайно:** в домівці Відділу УККА, 5004 Олд Йорк Ровд, Філядельфія; в крамницях: М. Ганусей, „Космос", „Оріон і „Фантазія", як і у фризієрні В. Коліняка; на Френкфорді у пп. М. Бараненцького та в В. Тисака, а в містах Аллентавн, Бетлеґем, Бриджпорт, Вилмінґтон, Істон, Нортгемптон, Феніксвіл, Трентон, Честер й ін. — у Отців Парохів.

Прохаємо поспішитись із закупом резервованих квитків!

ПРИХОДІТЬ УСІ!

Запрошуйте своїх приятелів і знайомих!

Спортова школа УСВТ „Чорноморська Січ" далі приймає учасників

Управа Спортової Школи УСВТ „Ч. Січ", на прохання багатьох батьків, продовжила реченець зголошень учасників, юначок й юнаків, у віці 6-16 років життя на цьогорічний Ювілейний вишкіл, який починається дня 22 липня ц. р., на оселі „Верховина" в Ґлен Спей, Н. Й.

Юнацтво в згаданому віці може брати участь в усіх 3-ох сесіях, або дво-одноТижневих вишкільних сесіях. Зголошення, виїмково прийматиметься теж вже на оселі в канцелярії Спортової Школи.

Як і в 9-ти попередніх роках, керівникам цьогорічної Ювілейної Спортової Школи будуть на зміну: Мирон Стебельський і Омелян Твардовський. До інструкторського складу заангажовано висококваліфікованих професійних тренерів: в копаному м'ячі будуть: Сергій Файбусович, новоприбулий з України, бувший директор Дитячої Спортової Школи в Харкові і професійний тренер клюбу „Металіст" Харків, ліцензіовані тренери — Ігор Жиґа з Клівленду, Михайло Сергіїв з Ню Джерзі і Богдан Хамуляк з Мейну.

У відбиванці Лев і Ліда Кормелюки, відомі тренери чоловічої і жіночої дружини „Чайка" Меріленд, Дарія Твардовська, довголітня асистентка тренерів і провідниця жіночої дружини „Ч. Січі".

У тенісі — Мирон Магмет, учитель фізичного виховання публічної школи в Іст Орандж, сестри Зеня і Ліда Матківські, провідні тенісистки в своїй віковій групі в стейті Ню Джерзі. У плаванні — багатократний чемпіон американських і українських змагань — Марко Слиж. Опікунками дівчат будуть: Євдокія і Ярослава Василяк, а опікунами хлопців — Вол. Василак, Данило Пушка і Роман Пиндус. Писарка — Зірка Стебельська, медична опіка — Євгенія Харченко. Як вже відомо Спортова Школа УСВТ „Чорноморська Січ" заслужила признання і її рекомендують українській спортовій молоді ряд українських центральних Організацій та відповідні американські установи і спеціялізовані спортові журнали.

О. Т.

Ювілейний З'їзд Леґіону Симона Петлюри

Мюнхен (М.С.). — В суботу, 23-го червня ц.р., в м. Рочдейлі (Англія) відбувся Ювілейний З'їзд Леґіону Симона Петлюри — антикомуністичного об'єднання колишніх військовиків совєтської армії, створеного за ініціятивою сл.п. Івана Багряного понад двадцять п'ять років тому. Крайові Організації Леґіону Симона Петлюри або делегатури, підпорядковані Головній Військовій Управі, що знаходиться в Англії, діють в кожній країні нашого поселення. Друкованим органом Леґіону є неперіодичний журнал „Штурм", що виходить з ЗСА. Окрема частина ювілейного з'їзду була присвячена столітньому ювілеєві з дня народження Патрона Об'єднання — Симона Петлюри, доповідь про якого прочитав голова Політичної Ради Леґіону, Петро Коломієць. З'їзд обрав нові керівні органи. Головну Військову Управу очолив Федір І. Рибка. Від ДЦ УНР З'їзд вітав віцепрезидент М. Степаненко.

АТЛАНТІЙСЬКИЙ Й МАДРИДСЬКИЙ...

(Закінчення зі с тор. 2)

всі геніяльні люди, це французи, без огляду на їх місце народження". Щойно по закінченні наполеонських війн „Кодекс Атлантірі Джайроскоп Ко", ще в але інші забрані матеріяли залишилися досьогодні в Парижі.

Інженери у фірмі „Сперрі Джайроскоп Ко", ще в 1920 роках, шукали розв'язки для стабілізації роликової вальниці в летунськім гіроскопі.

Виявляється, що цю проблему розв'язав більше, як задовільно, вже 400 літ тому геніяльний інженер Ренесансу, Леонардо да Вінчі. Шкіц розв'язки тієї проблеми поміщений в „Атлантійськім рукописі", але його опис та пояснення найдено в одному з 2-ох томів, невідомих досі записок да Вінчі, які найдено, припадково, кілька літ тому в Державній Бібліотеці в Мадриді. Для відзначення тієї епохальної нахідки названо їх „Мадридськими рукописами".

Американська Видавнича Фірма „Мекґров-Гілл Ко" видала факсиміле тих нотаток, поруч модерного італійського та англійського перекладів та пояснень, згадуваного вже біографа да Вінчі, Лядіслао Ретті, що, до речі, причинився у великій мірі до віднайдення тих, здавалося б пропавших рукописів. Ціна 5-ти томового видання „Мадридського Рукопису" дорівнюється 400 долярів, а люксусове видання 750 долярів. Скорочену версію „Мадридського рукопису" видано п. з. „Невідомий Леонардо" в ціні 34.50 долярів. „Мадридський рукопис" вміщає не тільки його нові механічні винаходи та технічні задуми, але також проєкти нових музичних інструментів, лекції малювання та численні наукові міркування з ділянки фізики, механіки та математики, які інтерпретують силу земського притягання та прискорення маси по лінії пізніших теорій Нютона та Айнштайна. Між іншим у новонайдених записках поданий опис ланцюгового погону, який сьогодні вживається в роверах. Виглядає, що не шотляндець К. МекМіллен (який опатентував свій винахід у 1839 році), але Леонардо да Вінчі є справжнім винахідником ланцюгового погону. Єдиною різницею обох винаходів є та, що у винаході да Вінчі немає стернової системи.

Але не має її також прототип роверу, зафіксований на плоскорізьбах в старинним Вавилоні, Єгипті та Помпеях, на яких роверист погонює свій ровер, без ланцюгової системи, за допомогою власних ніг, що ними він відштовхується від землі.

ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

ня всіх українців із заслання на рідну Україну, а також вимагати право на розбудову національної культури і мистецтва, відновлення на Україні Української Автокефальної Православної Церкви та Української Католицької Церкви й Баптистської Церкви України.

Основні гасла і завдання українців під сучасну пору в ЗСА і в діяспорі ясні. Хай буде відомо всім, що мільйони українців в Україні в концтаборах і по в'язницях й на засланнях півночі СССР та розсіяні у світі покладають великі надії на політичну активну діяльність українців, в першу чергу в ЗСА і в тому числі на українців, що мешкають в Ню Йорку і в околицях, високо тримати українські прапори і бути в перших лавах у боротьбі за визволення України.

У неділю, 8-го липня ц. р., в готелі Білтмор відбулося Засідання Ради Директорів АВПН під керівництвом д-ра Валентини Калиник з участю понад 20 представників різних національностей, де затвердили плян переведення Маніфестації Тижня Поневолених Націй біля Статуї Свободи. Запрошено прибути представників американського політичного світу. Запрошено генерала Петра Григоренка з дружиною Зінаїдою. Головним промовцем буде генерал Деніел Ґраган, співголова організації „Коаліція — за Мир через Силу" з Вашінгтону, а також чільний представниквід організації „Національної Конфедерації Американських Етнічних Ґруп" з Вашінгтону. Разом з тим буде відчитана Резолюція АВПН проти „вилазки" російських шовіністів і їх поплентачів, які 17-го червня ц. р. використали Статую Свободи для пропаґування єдинонеділимої Росії.

Після офіційної частини Маніфестації будуть мистецькі виступи етнічних груп, між ними виступ бандуристів Школи Кобзарського Мистецтва та інші.

НЮ ЙОРК РОЗПОЧАВ...

(Закінчення зі стор. 1)

вщерть виповнена представниками різних етнічних груп, багато з них в своїх народних строях та зі своїми національними прапорами. Серед них було дуже багато українців з українськими національними та організаційними прапорами, зокрема молодь СУМА Понад 300 українців взяли участь в поході по 5-ій евеню та в програмі в парку.

(Під час Богослуження в катедрі св. Патрика три молоді мужчини старалися здерти шапки з кількох членів козацької групи, але на реакцію учасників вони скоро втекли, брутально розпихаючи людей, що стояли їм на дорозі. Три мужчини себе назвали членами Жидівської Оборонної Ліґи).

У поході по 5-ій евеню грала оркестра св. Тройці під проводом Курта Райнгаймера, а почесними „маршалами" були д-р Ку Ченґ-Канґ, К. Ц. Дон, д-р Іван Дочеф, почесний голова Комітету Поневолених Націй, та Горст Угліх і Петер Витенас, заступник голови Комітету Поневолених Націй. У поході взяли також участь конґресмен Віліям Ґрін з Мангаттену та д-р Бен Фернандез, один із кандидатів на президента ЗСА з Республіканської партії, який є американцем мехіканського походження.

Програма в Центральному парку („Бендшел") почалася внесенням прапорів та відспіванням американського національного гимну Гілером Саресте, після чого Джері Біянчі провів „Присягу Вірности". Горст Угліх виголосив вступне слово, в якому підкреслив значення тижня Поневолених Націй.

П-і Марія Душник, майстер церемонії, представила промовців, серед яких були д-р Ку Ченґ-Канґ, конґресмен Маріо Біяджі, д-р Іван Дочеф та українець проф. Аскольд Скальський, професор англійської літератури в Геґерставн Джюніор коледж в Мериленді, і д-р Бен Фернандез.

Проклямацію про Тиждень Поневолених Націй, видану Президентом Джіммі Картером, відчитала Анна Марія Басич (хорватка), а проклямацію губернатора Гю Кері відчитала Меріке Томберґ-Шайнкін (естонка). Резолюції, які публіка прийняла оплесками, відчитав Петер Витенус, екзекутивний містоголова Комітету Поневолених Націй міста Ню Йорку. Серед представників були К. Ц. Дон і Ц. П. Том (Національний Китай); Туан-Чу Ні і Нгуєн Т. Люонг (Комітет Вільного В'єтнаму); д-р Володимир Душник, д-р Степан Галамай і Михайло Шпонтак (українська група); Степан Басич (хорват), п-і Гелен Кульбер (литовка); Аристид Ніколаї (румун); д-р Марія Ґарсія Фонсека (кубинка); В. Бродін (лотиш) і Дж. Кульґан (словак)

У мистецькій програмі, між іншими, виступала Українська Танцювальна Група „Карпати" (СУМ-А) з Йонкерсу, Н. Й., під керівництвом Володимира Уздейчука та бандуристи Олесь Фурда і Ярослав Галатин із Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку.

Інші мистецькі ансамблі, що взяли участь в програмі, були естонці, китайці, хорвати (прибули з Лондон — Ст. Томас, Онтаріо, Канада), та кримські татари.

Музично-мистецькою частиною програми проводив Фредеріке Таннер (естонець), мистецький референт Комітету Поневолених Націй.

На закінчення п-і Душник оголосила, що у вівторок, 17-го липня ц. р. посадник Едвард Кач видасть офіційну проклямацію Тижня Поневолених Націй в год. 1-ій по полудні в Міській ратуші.

У відзначенні Тижня Поневолених Націй взяло участь 38 різних етнічних груп і організацій.

Звідомлення про відзначення Тижня Поневолених Націй були на телевізійних руслах 4 і 7 та на радіостанції „ВІНС" та інших.

Сенатська комісія продовжує переслухання в справі САЛТ II

Вашінгтон. — Протягом останніх кількох днів минулого тижня в сенатській Комісії закордонних зв'язків відбувалися переслухання в справі підписаного у Відні президентом Картером і Леонідом Брежнєвим американсько-совєтського договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II) і спостерігачі та коментатори надійно стверджують, що ці переслухання напевно розглянуть всі аспекти того договору заки він буде переданий Сенатові на ратифікацію.

Переслухання і свідчення продовжуються і триватимуть до листопада ц. р. Уже в перших чотирьох днях цих свідчень заторкнено майже всі аспекти договру, зокрема те, чи він справді є корисний для ЗСА. Не меншою турботою в запитах і відповідях під час свідчень є проблема додержання постанов договору совєтським партнером. Під час свідчень також згадується необхідність заанґажування в розгляді і оцінці до того договору найширших кіл американського народу.

У ПАМ'ЯТЬ ДОРОГОГО І НЕЗАБУТНЬОГО

бл. п. **ВОЛОДИМИРА ГЕНТІША**

складаємо 50 дол. на Фонд Українських Студій у Гарварді

СТЕФА І МИКОЛА СТЕПАНЮК

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ

бл. п. **д-ра ОСИПА КОРОПЕЯ**

складаємо на Патріярший Фонд $ 25.00 (м. о.)

Дружині, Дітям і Братам, висловлюємо глибокі співчуття

ІВАН І ОЛЬГА ІВАНЕЙКО

✝

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в неділю, 15-го липня 1979 р. в Джерзі Ситі, Н. Дж., упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО І БРАТ

бл. п.

МИХАЙЛО ЦЮК

на 71-му р. життя, член 70-го Відд. УНСоюзу, в Джерзі Ситі, Н. Дж. нар. у Поздяч, пов. Перемишль, Україна

ПАНАХИДА — в середу, 18-го липня 1979 р. в год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Ковальчика 129 Ґренд вул., Джерзі Ситі, Н. Дж.

ПОХОРОН — в четвер, 19-го липня о год. 9-ій рано з того ж похоронного заведення до церкви св. апп. Петра і Павла, а опісля на цвинтар Holy Cross, у North Arlington, N. J.

Горем прибиті:

дочка — АННА КОСТИК з чоловіком ПЕТРОМ

внуки — ОЛЯ, СТЕФЦЯ, МАРУСЯ І МИХАСЬ

Сестри і Брат та ближча і дальша Родина в Україні.

УПРАВА ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО ВІДДІЛУ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ

з великим сумом повідомляє всіх членів ТУІА та все Українське Громадянство, що 14-го липня 1979 р. після короткої і важкої недуги упокоївся в Бозі

✝

св. п.

інж. РОМАН ПЕЛЕНСЬКИЙ

абсольвент Львівської Політехніки, будівельний інженер Корпусу Інженерів ЗСА довголітній член Управи Філядельфійського Відділу ТУІА

ПАНАХИДА — в середу, 18 липня ц. р. о год. 8-ій веч. в пох. заведенні Насевичів 109 E. Tabor Rd.

ПОХОРОН — в четвер, 19-го липня, о год. 8:30 рано з похоронного завед. до української католицької церкви св. Благовіщення в Melrose Park та на цвинтар у Факс Чейсі.

Опечаленій Родині складаємо наші найщиріші співчуття.

Управа Філядельфійського Відділу

У великому смутку повідомляємо, що з Волі Всевишнього, в понеділок, 16-го липня 1979 р. в Торонто, Канада, відійшов від нас у Вічність, по короткій недузі, на 84 році трудолюбивого життя наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

Д-р ПЕТРО ГНАТІВ

б. старшина УГА та довголітній адвокат у Дрогобичі

Залишені у глибокому смутку:

дружина — СТЕФАНІЯ

дочка — ІРЕНА ШЕПАРОВИЧ з мужем ЗЕНОНОМ

дочка — ХРИСТИНА ТАТАРСЬКА з мужем ЗЕНОНОМ та синами ЮРІЄМ, АНРІЄМ І РОМЧИКОМ

сестра — МАРІЯ КУРИЛО з родиною в Україні

сестра — АННА ЛУЦИК з родиною в Україні

сестрінок — ТЕОДОР КУРИЛО з дружиною ОЛЬГОЮ

ближча і дальша Родина в Канаді, Америці й Україні.

Просимо про молитви за Його душу.

ПОХОРОН — відбудеться в четвер, 19-го липня 1979 р. з церкви св. Йосафата.

МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

національних вогнищ, часом з інших культурних піль і часом навіть з інших рас — не можуть принести із собою зацікавленим сторонам рідного національного духа, повности спільних почувань і відчувань у щоденному і національному житті та радощів із виховування молодого покоління у гармонійному, доцільному і конечному продовженні свого власного роду і — народу.

Це відносно легко ствердити повище і винести постанову: геть із мішаними подружжями. Українська Перша Дивізія після поселення в Англії в 1947 році опинилася у такому становищі, що для кільканадцяти тисяч молодих, здорових чоловіків не знайшлося ані частинки потрібної кількости українських дівчат. Що тоді? Чи можна відмовити молодим людям основних і елементарних радощів родинного життя, хоч би із чужинкою? Безперечно, не можна, і це треба трактувати як вийняткову ситуацію, з якої іншого виходу немає.

Інша справа, якщо мішані подружжя стають дійсністю там, де є достаточний вибір українських дівчат і хлопців і національна логіка наказувала б дотримуватися національного принципу у доборі життьового друга. Ролю тут грає індивідуальний добір, поземінтелігенції, особистий інтелект, особистий чар і нарешті фізична краса. Всі ці фактори дають таку величезну кількість можливостей, що майже кожна ситуація може бути оправдана, навіть така, що зродилася із звичайної глупоти чи необережности. Важко уявити, що можна б цілком елемінувати явище мішаних подруж на чужині, хоча — безперечно — відповідним вихованням молоді, атмосферою посиленої національної солідарности і національної свідомости та особистої зрілости можна це число зменшити до неухильного мінімум. Тим більше важко оминути мішаних подруж у сьогоднішній Україні, коли там величезну ролю грає фактор кар'єризму, як похідний симптом послабленого національного почуття і національної гордости і ворожого натиску.

Натомість, побіч посиленого впливання на нашу молодь у напрямку позитивів національних подруж, можна теж посилено творити атмосферу, в якій українська сторона подружжя повинна вжити всього свого впливу, щоб чужу сторону привести на український бік і в такій ситуації виховати дітей в українському дусі. В більшості випадків це сталося в Англії, стається теж в інших наших поселеннях, стається навіть в Україні, хоча під цю пору ситуація там до цього дуже не підхожа, а навіть скрайньо ворожа. Та такі заходи вже є тільки шуканням виходу із невигідної, а часто навіть трагічної ситуації і далеко краще до таких ситуацій не допускати заздалегідь.

Не допоможуть нам, однак, у цій преважливій ділянці резолюції, заклики і заборони. Як зріла нація, мусимо вжити всіх засобів тихого, але виразного національного та релігійного натиску, засобів виховання і засобів особистого прикладу і в тому напрямку ми повинні розвинути загальну дискусію — також з участю молоді, яка може і без свого усвідомлення є найбільш зацікавлена в порушених вище проблемах.

Не пристрастями, а розумом треба підходити до того типу складних справ і до розуму треба відкликуватися зокрема тоді, коли є випадки послабленого національного відчуття. Кожна молода людина, заки зробить невідкличний крок, мусить сама роздумати, до чого він доведе. Куди вести евентуальних дітей, до своєї церкви, чи до чужого костьола, чи може до будинку якоїсь із безчисленних американських та інших сект? Відмовити своїй дитині школу українознавства і зустрічі із іншими українськими дітьми тільки тому, що на це може не погодитися ця друга сторона подружжя? Відмовити своїм дітям і собі самому духової гармонії національного вдоволення із успіхів української громади, її свят і празників і відчужитися в несвоєму морі навіки...? І за що? За хвилини неуважности чи проминаючих вдоволень...?

Треба тактовно та інтеліґентно вказувати на ці проблеми нашій молоді і треба її спонукувати думати про майбутнє і саме тут наші школи, наші молодечі організації та наші Церкви можуть зробити велике діло. Не погрозами, обуренням і ненавистю — а тактом, інтеліґенцією і розумом. Молодий ум на погрози реаґує впертістю, але на логіку — роздумуванням і про це треба пам'ятати.

НА ВИСТАВЦІ І В ЖИТТІ

(Закінчення зі стор. 2)

Як відомо, з кожним роком ускладнюється видобуток залізної руди з підземних комор Кривбасу. В перспективі доведеться „виймати" її з глибини 1,500 і більше метрів. Отже, без ефективного впровадження автоматизованої системи управління автоматизованої системи управління видобутком руди в Кривбасі не обійтись. Створений Криворізький підгалузевий центр автоматизованої системи управління „Руда" мав би зарадити справі. Однак й досі, на п'ятому році існування тут безліч невирішених проблем. Комплекс „Руда", по суті, не діє. Та організатори виставки, маніпулюючи модною агревіатурою „АСУ", звичайно, замовчали і цей факт.

А ось інший павільйон — „Будівництво". Тут увагу привертає статистика: щодня в Україні вводиться в дію одне підприємство, цех або комплекс, понад тисяча квартир. Проте, коли б ви подивились на час введення у дію цих об'єктів, одразу ж переконалися б, що кожна дата зірвана, що будівництво ведеться вкрай повільно, неякісно. Два роки тому, скажімо, у Києві на вулиці Леніна почалося спорудження будинку винахідників — людей, які є носіями науково-технічного прогресу. Безсумнівно, цей об'єкт мав би потрапити на виставку. Але не потрапив. Не був завершений й через місяць, два, три після строку.

Що там місяці! Я б міг доповнити експозицію виставки розповіддю про об'єкти, які вже понад десять років чекають свого новосілля. Так, стаж будівництва чавуноливарного цеху на Ровенському заводі тракторних запчастин сягнув за 11 років. Ясна річ, що за цей час застарілі проєктні вирішення, не раз змінювалися санітарні норми і номенклятура литва. Між тим майбутня продукція цеху вже фіґурує у плянах. А шлях до неї ще досить далекий.

Зокрема не щастить об'єктам культури. Їх будівництво відкладується з року на рік. Скажімо, 12 років тому у Чернівцях на вулиці Дзержинського був закладений обеліск на честь майбутнього будівництва палацу культури. За цей час навколо піднялася висока трава, яка закрила обеліск від очей людських. Мабуть тому й забули про цей об'єкт. Ще жадного разу тут не ступала нога проєктувальника чи будівельника.

Особливо не щастить музейному будівництву. Коли ж зводяться такі куточки стародавности, їх здебільшого присвячують Леніну. А у Білій Церкві, якій майже тисяча років, сьогодні немає ніякого музею. Енциклопедія (навіть найновіша) повідомляє, що такий музей є у місті. Та, на жаль, вона помиляється: був... Стояла на замковій горі у затінку дерев одноповерхова споруда. У цей мальовничий куточок завжди прямували приїжджі, любили відпочивати й білоцерківчани. Отож, музей жив, працював, приймав відвідувачів.

Але ніщо не вічне, будинок відстояв своє. І поряд з ним два роки тому розпочали споруджувати новий, навіть перекриття класти почали... Дарма шукати новий Білоцерківський музей у виставочному павільйоні „Будівництво". Об'єкт культури — об'єкт неплянований. Його можна зводити, а можна й не зводити.

Я думав про це, коли читав газету „Радянська Україна" про виставку, про своєрідну девізу експозиції „Все в ім'я людини" все для блага людини''. Що побачить ця людина у дзеркалі виставки? Ще один десяток „потьомкінських сіл"?

А за межами виставочного містечка її чекають будні з їх одвічними проблемами.

Китай і В'єтнам братимуть участь у конференції ОН у справі втікачів

Об'єднані Нації, Н. Й. — Китайська Народна Республіка і Народна Республіка В'єтнаму погодились взяти участь в конференції ОН, яка розглядатиме проблему втікачів з Індокитаю. Конференція відбудеться в Женеві і застановлятиметься над усіма аспектами розв'язки проблеми великої маси втікачів з Південної Азії. Гуманітарна сторона цієї проблеми стоятиме на першому місці. Деякі дипломати висловили думку, що участь КНР і В'єтнаму у конференції може довести до політичного двобою між делеґаціями цих двох комуністичних країн у зв'язку з недавньою ще їхньою прикордонною війною.

Місія Китайської Народної Республіки до ОН повідомила генерального секретаря Курта Вальдгайма про погодження китайського уряду взяти участь в конференції. Вальдгайм, як відомо, запросив уряди 72-ох країн взяти участь у женевській сесії, між ними також азійські країни до яких масово прибувають втікачі з В'єтнаму і Камбоджі, а також країни, які можуть прийти з фінансовою допомогою у розв'язці цієї нелегкої проблеми.

Пластове Свято Весни п'ятьох Осередків у Детройті

Цього року так, як і кожнорічно, Пластові Станиці надозерної смуги Північної Америки відзначили спільно Свято Весни. Цей раз господарем була Пластова Станиця у Детройті. Тому й Станична Старшина Детройту разом із своїм членством вже заздалегідь до того дуже пильно приготовлялася. Гаслом цього року було: „До світлої йдемо мети." Відбувалися наради Станичної Старшини, сходини різних утворених для того — комісій, розділювання діловодств, зустрічі виховників, як також плянування господарського сектора, що дуже потрібний для успішного переведення Свята Весни. Львину частину праці приняла на себе Станична Старшина під керівництвом пл. сен. Евгена Михаловича, станичного і його дружини пл. сен. Мирослави Михалович, першого заступника станичного по виховній лінії. Спортовими справами відали референти: ст. пл. Ігор Лаврин і ст. пл. Леся Серафин, при допомозі Куреня Старших Пластунів „Бурлаки", референтом точкування стала ст. пл. Христя Храплива, командантко табору юначок була ст. пл. Христя Михалович, а комендантом юнаків пл. сен. Богдан Кордуба, бунчужним Свята призначено ст. пл. Ігора Фіглюса, який прекрасно приготовив пластовий змаг і вміло провів його разом із членами свого Куреня „Побратими". Нічну сторожу навколо всіх таборів мали пл. сеніори під проводом пл. сен. Всеволода Гнатчука.

На Свято Весни прибули Пластові станиці з таких осередків: Боффало, Кліфленду, Рочестеру, Н. Й., і Чікаґо. Найменше число учасників надіслала Пластова Станиця Боффало під проводом ст. пл. Христі Стасюк, а це тому, що в передденъ виїзду там помер визначний пластовий діяч пл. сен. кер. Олександер Бережницький і пластунство тієї Станиці мало обов'язок гідно відпровадити свого провідного члена на вічний спокій.

Помимо не дуже сприятливої погоди, хвилинами перепадав дощ і віяв вітер, уже в суботу в полудневих годинах, як звучала програма, юначки і юнаки розтаборились на площі „Зеленого Яру", а як добре потомилися своєю працею, матері з Пластприяту нагородили їх маленьким, на швидку руку приготованим, але корисним приняттям, по якому пластунки і пластуни відійшли знову до своєї праці, заповідженої у програмі дня. По реєстрації відбулося формальне відкриття Свята з дорученнями і поданням повної програми на всі таборові дні.

Того ж вечора відбулася величава вечірка в новозбудованому павільйоні „Полтава" на сусідній оселі „Діброва". Така вечірка є конечною в таких зустрічах, щоб юнацтво і старше пластунство знайомилося між собою і упріємнювало собі перебування і час при виконуванні пластових обов'язків, які дуже часто бувають трудні, хоча приємні; тому й розвагова частина повинна завжди попереджувати кожну таку зустріч. Вечіркою займалася ст. пл. Марта Король і гурток „Промінь надії", грала оркестра „Каменярі".

Неділя 27-го травня почалася сніданком, а по упорядкуванні шатер та інборах, юнацтво в числі 272-ох осіб і з детройським новацтвом в числі 60, разом понад триста осіб, вкрило гарними своїми одностроями велику простору площу перед Пластовою Каплицею, в якій о. Себастіян Сабол, ЧСВВ, відслужив Святу Літургію, по якій згадано з глибоким жалем короткою Панахидою пл. сен. кер. Олександра Бережницького, що відійшов у вічність 25-го травня 1979 року в Буффало.

Після Богослуження, запрошене тільки на один день таборування, на неділю, новацтво Детройту відбувало свою програму із своїми впорядниками під проводом гніздових ст. пл. Роми Білої-Тобіянської і ст.пл. Романа Васильковича, а юнацтво продовжувало свої спортові змагання та дисципліни — таборництво і піонерку, не закінчені попереднього дня.

На таборовій площі постійно працювали комісії, до всіх трьох пластових проб, які мали чимало праці, бо з усіх Станиць зголошувалися учасники, користали з праць комісій і складали проби, висліди яких святочно проголошено з відповідними промовами і привітами та заприсяженнями перед ватрою.

Рівнож того дня працював референт постачання пл. сен. Богдан Ухач, який послужив учасникам пластовим вирядом, на який не раз треба ждати довший час, а тут така щаслива нагода, постачання з'явилося під руку, що теж треба записати в добро почину цього Свята.

У господарській частині діяли друзі пластуни сенйори Мирослав Прийма за Таборову Комісію, його невідступний помічник пл. сен. Петро Капітанець, а з ними разом їхній співпрацівник Іван Сеньків, знавець всякої техніки. В цьому відділі незаступимий був фінансовий референт Станиці пл. сен. Володимир Кізима і цілий ряд добросовісних батьків пластової молоді на чолі з великою приятелькою Пласту п-і Шумило, які поставили кухонні справи якнайкраще. Сніданки, обіди і вечері подавано на час і у достатній скількості. Навіть і гості-учасники допомагали, що тільки треба було, голосилися добровільно, щоб успішно провести небуденну зустріч.

Окремо треба відзначити пл. сен. Степана Феденка, який своїм власним автом привіз солодке для всіх учасників, що б таким способом упріємнити учасникам перебування на оселі „Зелений Яр", як подарунок.

По стягненні прапорів, вечірній молитві й по роздачі свідоцтв пластових проб відбулася імпозантна традиційна Пластова Ватра, що її підготовили пл. сен. Люба Маринюк та пл. сен. Ольга Дужа, при допомозі активного на терені Детройту Куреня УПС „Нові Обрії". Ватру провадили ст. пл. Христя Стасюк із Боффало і ст. пл. Богдан Харкевич із Чікаґо. Програма була довга, бо всі Станиці щиро і віддано приготовлялися до неї й брали участь, але не втомлююча, проходила швидко і мала приємне пов'язання, в тому було видно руку фахівців того діла і всі присутні, всі пластові ґенерації та гості були задоволені й щасливі, що мали змогу взяти участь. Очевидно, що перші слова присвячено звільненому Валентинові Морозові, для якого теж приготовано окремий привіт з мистецьким оформленням та підписами учасників, що був переданий делегованими представниками Станиці, власноручно Валентинові Морозові, під час його перебування в Детройті 2-го червня цього року. В програмі Ватри багато місця віддано Рокові Української Дитини, до чого дуже гарно пригодився монтаж юначок з Клівленду. Виступали також дві співочі групи юначок із Чікаґо та Рочестеру.

У проводі Свята Весни, крім Станичного Пластової Станиці Детройту, як господаря були: Станична з Чікаґо пл. сен. Іванна Ґорчинська, з Клівленду станичний пл. сен. Евген Небеш та станичний Рочестеру пл. сен. Богдан Ґуран.

У понеділок, 28-го травня ц. року звинено пластові табори, упорядковано майдан, на якому юнацтво таборувало, докінчено, ще не закінчену з попередніх двох днів програму, учасники підписували привітання Валентинові Морозові, й по роздачі нагород і грамот першунам, закінчено Свято Весни.

Найголовніше в цій дружній Зустрічі було те, що молодь працювала над собою і для себе. Це основне і перше завдання. З чого вона була задоволена і щаслива. Молодь заздалегідь гарно приготовлялася до виїзду, вчилася української мови, працювала над програмою, вирядом і змагалася між собою за першенство. Познайомлювалася із іншими Осередками і присвоювала собі знання і здобутки інших. Словом, вчилася пластування.

Треба вірити, що і батьки пробу на цьому Святі Весни. Це і додатні сторони таких молодечих Зустрічей.

Михайло Бажанський

150-РІЧЧЯ УНІВЕРСИТЕТУ МЕКҐІЛЛ

Монтреаль (ОУПС). — Тут у приміщенні Редпат Голл МекҐіллського університету відбулося 19 червня 1979 р. відзначення 150-річчя започаткування навчальної діяльности цієї високої школи, однієї з найстарших у Канаді.

Кульмінаційною точкою свюткувань була передача ключів добродія університету — Джеймса МекҐілла (що помер у 1813 й записав свою посілість для університетського кампусу) — університетському архівові на дальше збереження. 150 років тому започатковано працю Медичного факультету, що його пізніш (у 1920 р.) закінчив перший український лікар у Вінніпезі д-р Гр. Новак, а теж такі визначні діячі, як д-р Юрій Драган у Саскатуні (1926), д-р І. А. Мельничук у Чікаґо (1934) та інші.

На святі 150-річчя в Монтреалі українську науку, а зокрема Український Вільний Університет та Українську Могилянсько-Мазепинську Академію Наук, заступав проф. Яр. Рудницький. Крім привітань іншим достойникам він склав ґратуляції й побажання Деканові Медичного факультету д-рові С. Фрідманові з нагоди 150-річчя цієї школи.